

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

VŨ THỊ HIÊN

**CHỈ SỐ HUYẾT ĐỘNG TẠI ĐỘNG MẠCH TUYẾN GIÁP
TRÊN SIÊU ÂM DOPPLER Ở BỆNH NHÂN BASEDOW
ĐIỀU TRỊ BẰNG ¹³¹I TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA
TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: NỘI KHOA

Mã số: 60720140

LUẬN VĂN THẠC SĨ Y HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

TS. Nguyễn Thu Hương

THÁI NGUYÊN – 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, toàn bộ số liệu và kết quả trong luận văn này là trung thực, chính xác.

Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm.

HỌC VIÊN

Vũ Thị Hiên

LỜI CẢM ƠN

Với tất cả lòng chân thành tôi xin trân trọng bày tỏ lời cảm ơn tới:

- Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên.
- Đảng ủy, Ban Giám đốc Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên.
- Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học và Hội đồng đánh giá luận văn cấp trường - Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên.

- Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới **TS. Nguyễn Thu Hương**, người thầy đã tận tình hướng dẫn, giảng dạy, giúp đỡ tôi phương pháp nghiên cứu, tư duy khoa học để hoàn thành luận văn.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn tới:

- Các thầy cô giáo trong Bộ môn Nội - Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên đã hướng dẫn giúp đỡ tôi rất nhiều trong suốt thời gian học tập.

- Tập thể các y, bác sĩ trong Khoa Y học hạt nhân, Khoa Chẩn đoán hình ảnh, đặc biệt là bác sĩ Vũ Xuân Hùng, bác sĩ Nguyễn Thành Lam, bác sĩ Nguyễn Đình Kiên, bác sĩ Dương Thị Quyên - Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên đã hết lòng tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, lấy số liệu thực hiện luận văn.

- Tập thể Bộ môn Nội - Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên đã động viên, tạo điều kiện cho tôi học tập.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn những tình cảm và sự động viên, giúp đỡ nhiệt tình của gia đình, người thân và bạn bè.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2014

HỌC VIÊN

Vũ Thị Hiên

MỤC LỤC

Trang phụ bìa
Lời cam đoan.....
Lời cảm ơn
Mục lục.....	i
Danh mục các chữ viết tắt	ii
Danh mục các bảng	iii
Danh mục các biểu đồ	iv
Danh mục các ảnh	v
ĐẶT VẤN ĐỀ	1
Chương 1 TỔNG QUAN	3
1.1. Khái quát về bệnh Basedow	3
1.1.1. Khái niệm.....	3
1.1.2. Cơ chế bệnh sinh của bệnh Basedow.....	3
1.2. Phương pháp điều trị bệnh Basedow	5
1.2.1. Điều trị nội khoa.....	5
1.2.2. Điều trị ngoại khoa.....	5
1.2.3. Điều trị bằng iod phóng xạ ¹³¹ I	6
1.3. Biến đổi huyết động tại động mạch tuyến giáp ở bệnh nhân Basedow.....	14
1.3.1. Sơ lược giải phẫu động mạch tuyến giáp và phương pháp xác định các chỉ số huyết động tại tuyến	14
1.3.2. Giá trị chẩn đoán dựa vào các chỉ số huyết động tại tuyến giáp.....	17
1.3.3. Giá trị của các chỉ số huyết động trong chỉ định, theo dõi điều trị.....	23
1.3.4. Giá trị của các CSHĐ trong tiên lượng bệnh.....	26
Chương 2 ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Đối tượng nghiên cứu	28
2.1.1. Tiêu chuẩn lựa chọn đối tượng	28

2.1.2. Tiêu chí loại trừ đối tượng	28
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu	28
2.3. Phương pháp nghiên cứu	29
2.3.1. Thiết kế nghiên cứu.....	29
2.3.2. Phương pháp chọn mẫu.....	29
2.3.3. Chỉ tiêu nghiên cứu	29
2.3.4. Kỹ thuật thu thập số liệu	30
2.3.5. Các bước nghiên cứu.....	33
2.3.6. Tiêu chuẩn chẩn đoán, phân loại sử dụng trong nghiên cứu	35
2.3.7. Xử lý số liệu.....	37
2.4. Vấn đề đạo đức trong nghiên cứu	38
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	40
3.1. Đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng của BN Basedow điều trị bằng ¹³¹ I.....	40
3.1.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu	40
3.1.2. Triệu chứng lâm sàng, cận lâm sàng của BN trước và sau điều trị	41
3.1.3. So sánh một số đặc điểm cận lâm sàng trước và sau điều trị.....	46
3.2. Mối liên quan giữa chỉ số huyết động với một số đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng trước và sau điều trị.....	49
Chương 4 BÀN LUẬN	55
4.1. Một số đặc điểm lâm sàng và cận lâm sàng của bệnh nhân Basedow điều trị bằng ¹³¹ I.....	55
4.1.1. Đặc điểm tuổi, giới đối tượng nghiên cứu	55
4.1.2. Triệu chứng lâm sàng, cận lâm sàng của BN Basedow trước và sau điều trị	56
4.1.3. Biến đổi một số đặc điểm cận lâm sàng và giá trị của các chỉ số huyết động trước và sau điều trị.....	59
4.2. Mối liên quan giữa CSHĐ với một số đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng....	63

KẾT LUẬN	71
KHUYẾN NGHỊ	73
DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ CÔNG CỐ LIÊN	
QUAN ĐẾN LUẬN VĂN	74
TÀI LIỆU THAM KHẢO	75
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BN	: Bệnh nhân
CSHD	: Chỉ số huyết động
ĐT	: Điều trị
EDV	: Vận tốc cuối tâm trương (End diastolic velocity)
FT4	: Free T4
HMTG	: Hormon tuyến giáp
KGTH	: Kháng giáp tổng hợp
MBF	: Vận tốc trung bình dòng chảy (Mean Blood Flow)
MD	: Mật độ mạch máu (Microvessel Density)
PDV	: Vận tốc đỉnh tâm trương (Peak Diastolic Velocity)
PI	: Chỉ số đập (Pulsatility Index)
PSV	: Vận tốc đỉnh tâm thu (Peak Systolic Velocity)
RI	: Chỉ số trở kháng (Resistive Index)
TCT	: Thụ cảm thể
TG	: Tuyến giáp
T3	: Triiodothyronin
T4	: Tetraiodothyronin (Thyroxin)
TRAb	: TSH - Receptor Antibodies
TSH	: Thyroid - Stimulating Hormon

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Phân chia độ to của tuyến giáp	35
Bảng 2.2. Tiêu chuẩn bình giáp	36
Bảng 2.3. Tiêu chuẩn suy giáp	36
Bảng 2.4. Giá trị bình thường của các chỉ số hormon tại Khoa Xét nghiệm Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên	36
Bảng 2.5. Giá trị bình thường của các chỉ số xét nghiệm máu tại Khoa Xét nghiệm Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên	37
Bảng 2.6. Đơn vị tính các chỉ số huyết động tại động mạch tuyến giáp	37
Bảng 3.1. Triệu chứng cơ năng của bệnh nhân trước và sau điều trị.....	41
Bảng 3.2. Triệu chứng thực thể của bệnh nhân trước và sau điều trị	42
Bảng 3.3. Một số chỉ số xét nghiệm máu trước và sau điều trị.....	44
Bảng 3.4. Xét nghiệm hormon tuyến giáp và TSH trước và sau điều trị.....	45
Bảng 3.5. So sánh giá trị trung bình của một số xét nghiệm trước và sau điều trị ..	46
Bảng 3.6. So sánh giá trị trung bình của hormon trước và sau điều trị	46
Bảng 3.7. So sánh giá trị trung bình của thể tích tuyến giáp trên siêu âm trước và sau điều trị	47
Bảng 3.8. So sánh chỉ số huyết động trước và sau điều trị	47
Bảng 3.9. So sánh giá trị trung bình của các chỉ số huyết động giữa hai thùy tuyến giáp trước điều trị.....	49
Bảng 3.10. So sánh các chỉ số huyết động ở bệnh nhân theo giới.....	49
Bảng 3.11. So sánh các chỉ số huyết động ở bệnh nhân theo nhóm tuổi.....	50
Bảng 3.12. Mối liên quan của CSHĐ với tần số tim trước điều trị	50
Bảng 3.13. Mối liên quan của các chỉ số huyết động với tần số tim sau điều trị ..	51

Bảng 3.14. Mối liên quan giữa chỉ số huyết động với thể tích tuyến giáp	51
Bảng 3.15. Mối tương quan giữa chỉ số huyết động với T ₃	52
Bảng 3.16. Mối tương quan giữa các chỉ số huyết động với FT ₄	53
Bảng 3.17. Mối tương quan giữa các chỉ số huyết động với TSH.....	54
Bảng 3.18. So sánh các chỉ số huyết động ở các nhóm bệnh nhân sau điều trị	54

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Phân bố bệnh nhân theo tuổi	40
Biểu đồ 3.2. Phân bố bệnh nhân theo giới	40
Biểu đồ 3.3. Thể tích tuyến giáp trên siêu âm trước điều trị	43
Biểu đồ 3.4. Thể tích tuyến giáp trên siêu âm sau điều trị	43
Biểu đồ 3.5. Một số đặc điểm của bệnh nhân đánh giá sau điều trị	45
Đồ thị 3.6. Biểu thị mối tương quan giữa MBF với T3 trước điều trị.....	52
Đồ thị 3.7. Biểu thị mối tương quan giữa MBF với T3 sau điều trị	52
Đồ thị 3.8. Biểu thị mối tương quan giữa PSV với FT ₄ trước điều trị.....	53
Đồ thị 3.9. Biểu thị mối tương quan giữa PSV với FT ₄ sau điều trị	53